

ประโยค ป.ธ. ๓
 สัมพันธ์ไทย
 สอบ วันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕

เอกสุมี หิ สมเย ทหเร จ สามณเระ จ อตุตโน ฐมาจริยานันเว
 จีวรชนาทีนิ เวยยาวจจانی กโรนุเต ทิสฺวา เอกจฺเจ เถรา จินฺตยีสฺสุ มยฺปิ
 พุชฺชนสมเย กุสลา อมฺหากเมว กิลฺลิจิ นตฺถิ ชนฺนุน มยฺ สตุถาริ
 อุปฺสงฺกมิตฺวา เอวํ วเทยฺยาม มยฺ พุชฺชนสมเย กุสลา อญฺเฒสฺ สนฺติเก
 ฐมฺมํ อุกุณฺณหิตฺวาปิ อิมสฺส สนฺติเก อโสเชตฺวา มา สชฺฌายิตฺถาติ
 ทหสามณเระ อาณาเปถาติ เอวํ หิ อมฺหากํ ลากสฺสกาโร วฑฺฒิสฺสตีติ ฯ
 เต สตุถาริ อุปฺสงฺกมิตฺวา ตถา วทิสฺสุ ฯ สตุถา เตสฺส วจฺนํ สุตฺวา อิมสุมี
 สาสเน ปเวณฺวิเสเนว เอวํ วตฺตุํ ลภติ อิมํ ปน ลากสฺสการนิสฺสตีตาติ ฌตฺวา
 อหํ ตุมฺเห วากุกรรมตฺเตน สาธุรูปาติ น วทามิ ยสฺส ปเนเต อิสฺสาทโย
 ฐมฺมา อรหตฺตมกฺเคน สมฺภูจินฺนา เอโสเอว สาธุรูปติ วตฺวา อีมา
 คาถา อภาสิ

น วากุกรรมตฺเตน	วณฺณไปกฺขรตฺยา วา
สาธุรูปํ นโร โหติ	อิสฺสุเก มจฺจรี สโร
ยสฺส เจตฺติ สมฺภูจินฺนํ	มุลฆจฺจํ สมฺหตฺติ
ส วนฺตโทโส เมธาวิ	สาธุรูปติ วุจฺจตีติ ฯ

ใช้เวลา ๔ ชั่วโมง กับ ๑๕ นาที.

เฉลย ประโยค ป.ธ. ๓

สัมพันธไทย

หิ ศัพท์ วิตุถารโชตก เอกสุมี วิเสสน ของ สมเย ๆ กาลสตุตมี ใน จินตยีสู่ เถรา สยกตุตา ใน จินตยีสู่ ๆ อาขุยาตบท กตุตุวจาก ทหเร ก็ดี สามณเระ ก็ดี อวตุตคกมม ใน ทิสฺวา จ สองศัพท์ ปทสมฺจุยตุต เข้ากับ ทหเร และ สามณเระ อตุตโน สามีสมพนฺธ ใน ฃมฺมาจริยานํ ๆ สมฺปทาน ใน กโรนฺเต เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ ฃมฺมาจริยานํ จีวรฺรชนาทีนึ วิเสสน ของ เวยฺยาวจฺจานิ ๆ อวตุตคกมม ใน กโรนฺเต ๆ วิเสสน ของ ทหเร และ สามณเระ ทิสฺวา ปุพฺพกาลกิริยา ใน จินตยีสู่ เอกจฺเจ วิเสสน ของ เถรา

“มยฺ สยกตุตา ใน อมฺห ๆ อาขุยาตบท กตุตุวจาก ปี ศัพท์ อเปกฺขตุต เข้ากับ มยฺ พุยฺยชนสมเย ภินฺนาธาร ใน กุสลา ๆ วิกตฺติกตุตา ใน อมฺห,

ผลฺ สยกตุตา ใน นตุติ ๆ อาขุยาตบท กตุตุวจาก อมฺหากํ สมฺปทาน ใน นตุติ เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ อมฺหากํ กิณฺจึ วิเสสน ของ ผลฺ, ยนฺนฺนุณ ศัพท์ ปริกฺปฺตุต มยฺ สยกตุตา ใน วเทยฺยาม ๆ อาขุยาตบท กตุตุวจาก สตุถาริ อวตุตคกมม ใน อุปสงฺกมิตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน วเทยฺยาม เอว กิริยาวิเสสน ใน วเทยฺยาม

“(ภนฺเต อาลปน) มยฺ สยกตุตา ใน อมฺห ๆ อาขุยาตบท กตุตุวจาก พุยฺยชนสมเย ภินฺนาธาร ใน กุสลา ๆ วิกตฺติกตุตา ใน อมฺห,

ตุมฺเห สยกตุตา ใน อาณาเปถ* ๆ อาขุยาตบท กตุตุวจาก (หรือสัมพันธว่า ตุมฺเห เหตุกตุตา ใน อาณาเปถ ทหฺรสามณเระ การิตกมม ใน อาณาเปถ ๆ อาขุยาตบท เหตุกตุตุวจาก)

* อาณาเปติ มีความเห็นหลายนัย เช่น อาณ = เปสเน (ส่งไป, สั่ง, บังคับ) + ณาเป + ติ หรือ อา + ณา(ฐ) + ณาเป + ติ เป็นเหตุกัตตุวจาก อีกนัยหนึ่ง อา + ณาป + ณา + ติ เป็นกัตตุวจาก

‘ตุ้มเห สยกดตุตา ใน สขุฌายิตถ มา ศัพท์ ปฏิเสธ ใน สขุฌายิตถ ๆ อาขุยาตบถ กตตุวาจก อณฺเณสํ วิเสสน ของ ภิกขุณฺํ สามีสมฺพนฺธ ใน สนฺตึเก ๆ วิสยาธาร ใน อุกฺคณฺหิตฺวา ฌมฺมํ อวฺตตฺกมฺม ใน อุกฺคณฺหิตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อโสเชตฺวา ปี ศัพท์ อเปกฺขตถ เข้ากัับ อุกฺคณฺหิตฺวา อิมสํ วิเสสน ของ ภิกขุณฺํ สามีสมฺพนฺธ ใน สนฺตึเก ๆ วิสยาธาร ใน อโสเชตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน สขุฌายิตถ อิติ ศัพท์ อาการ ใน อาณาเปถ ทหรสามเณเร อวฺตตฺกมฺม ใน อาณาเปถ อิติ ศัพท์ สรฺูป ใน เหว,

หิ ศัพท์ วากฺยารมฺภ ลากสฺกกาโร สยกดตุตา ใน วทฺธิสฺสตี ๆ อาขุยาตบถ กตตุวาจก เหว ศัพท์ ปการตถ อมฺหากํ สมฺปทาน ใน วทฺธิสฺสตี อิติ ศัพท์ อาการ ใน จินฺตฺยีสฺสุ ๆ

เต วิเสสน ของ เถรา ๆ สยกดตุตา ใน วทิสฺสุ ๆ อาขุยาตบถ กตตุวาจก สตฺถารํ อวฺตตฺกมฺม ใน อุปฺสงฺกมิตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน วทิสฺสุ ตถา กิริยาวิเสสน ใน วทิสฺสุ ๆ

สตุตา สยกดตุตา ใน อภาสี ๆ อาขุยาตบถ กตตุวาจก เตสํ วิเสสน ของ เถรานํ ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน วจฺนํ ๆ อวฺตตฺกมฺม ใน สตุตา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ฌตฺวา

“โกจิ สยกดตุตา ใน ลกฺตี ๆ อาขุยาตบถ กตตุวาจก อิมสฺมึ วิเสสน ของ สาสเน ๆ กิณฺนาธาร ใน ปเวณฺนิ- ปเวณฺนิวเสน กรณ ใน ลกฺตี เหว ศัพท์ อวฺธารณ เข้ากัับ ปเวณฺนิวเสน เหว กิริยาวิเสสน ใน วตฺตฺุ ๆ ตุมฺตถสมฺปทาน ใน ลกฺตี,

ปน ศัพท์ วิเสสโฆตถ อิม วิเสสน ของ ภิกขุ ๆ สยกดตุตา ใน โหนฺตี ๆ อาขุยาตบถ กตตุวาจก ลากสฺกการณฺิสฺสตีตา วิกตฺติกตฺตา ใน โหนฺตี อิติ ศัพท์ อาการ ใน ฌตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน วตฺวา

“อหํ สยกดตุตา ใน วทามิ น ศัพท์ ปฏิเสธ ใน วทามิ ๆ อาขุยาตบถ กตตุวาจก ตุมฺเห อวฺตตฺกมฺม ใน วทามิ วากฺกรณฺมตฺเตน วิเสสน ของ การเณน ๆ เหตุ ใน วทามิ สาธฺรูรูปา สรฺูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ อาการ ใน วทามิ,

ปน ศัพท์ ปกขบุตรโชตก ฐมา วุตตกมม ใน สมุจฉินนา
 ปุคฺคสฺส ญฺฉิอนภิตกตฺตา ใน สมุจฉินนา ๆ กิตฺตท กมฺมวาทก ยสฺส
 วิเสสน ของ ปุคฺคสฺส เอเต กัถิ อิตฺสาทโย กัถิ วิเสสน ของ ฐมา
 อรหตฺตมกฺเคน กรณ ใน สมุจฉินนา,

เอโส วิเสสน ของ ปุคฺคโล ๆ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขุยาตฺตท
 กตฺตฺวาจก เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ เอโส สาธฺรูโป วิกตฺติกตฺตา ใน โหติ
 อิติ ศัพท์ อาการ ใน วตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อภาสิ อีมา วิเสสน
 ของ คาธา ๆ อวุตตกมม ใน อภาสิ

นโร สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขุยาตฺตท กตฺตฺวาจก
 น ศัพท์ ปฏฺิเสชนตฺต วากฺกรณมตฺเตน วิเสสน ของ
 การณณ ๆ กัถิ วนฺณโปกฺขรตฺตย กัถิ เหตุ ใน
 โหติ วา สองศัพท์ ปทวิกปฺปตฺต เข้ากับ
 วากฺกรณมตฺเตน การณณ และ วนฺณโปกฺขรตฺตย
 สาธฺรูโป วิกตฺติกตฺตา ใน โหติ อิตฺสูกิ กัถิ มจฺฉริ กัถิ
 สโร กัถิ วิเสสน ของ นโร,

จ ศัพท์ ปกขบุตรโชตก อิตฺสาทิโทสชาตํ
 วุตตกมม ใน สมุจฉินนํ และ สมุหตํ ปุคฺคสฺส
 ญฺฉิอนภิตกตฺตา ใน สมุจฉินนํ และ สมุหตํ กิริยา
 สองบท กิตฺตท กมฺมวาทก ยสฺส วิเสสน ของ
 ปุคฺคสฺส เอตํ วิเสสน ของ อิตฺสาทิโทสชาตํ
 มูลมจฺฉํ วิกตฺติกมม ใน กตฺวา ๆ กิริยาวิเสสน ใน
 สมุหตํ,

โต กิติ วนุตโทโต กิติ เมธาวิ กิติ วิเสสน
ของ ปุคฺคโต ๆ วุตตกมฺม ใน วุจฺจติ มยา อนภิตกคฺคตา
ใน วุจฺจติ ๆ อาขุยาตบต กมฺมวาจก สาธุรูป สรูป
ใน อิติ ๆ ศัพฺท อาการ ใน วุจฺจติ อิติ ศัพฺท สรูป
ใน อีมา คาธา ๆ
